

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. vasario 29 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Žmonėms skirti vaistai – Direktyva 2001/83/EB – 85c straipsnis – Taikymo sritis – Vaistų pardavimas visuomenei nuotoliniu būdu – Žmonėms skirti nereceptiniai vaistai – Asmenys, kuriems leidžiama ar kurie teisę parduoti vaistus visuomenei nuotoliniu būdu – Valstybių narių įgaliojimai savo teritorijoje nustatyti visuomenės sveikatos apsaugos sumetimais pateisinamas mažmeninio internetu parduodamų vaistų tiekimo sąlygas – Informacinės visuomenės paslaugos – Direktyva 98/34/EB – Direktyva (ES) 2015/1535 – Vaistininkų ir klientų ryšio užmezgimo, siekiant internetu parduoti vaistus, paslauga“

Byloje C-606/21

dėl *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija) 2021 m. rugsėjo 17 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. rugsėjo 30 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Doctipharma SAS

prieš

Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO),

Pictime Coreyre

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai F. Biltgen, N. Wahl (pranešėjas), J. Passer ir M. L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė K. Hötzel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. balandžio 19 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Doctipharma SAS*, atstovaujamos *avocats* V. Eppendahl, L. Lesur, M. Rivasi ir A. Robert, taip pat *advocaat* M. Meulenbelt,

* Proceso kalba: prancūzų.

- *Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO)*, atstovaujamos *avocats* S. Beaugendre ir M. Boccon-Gibod,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. Bain, V. Depenne, A.-L. Desjonquères, M. Guiresse ir N. Vincent,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos T. Machovičová, M. Smolek ir J. Vlácil,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello stato* M. Russo,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Sipos ir F. Thiran,

susipažinęs su 2023 m. liepos 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarką (OL L 204, 1998, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 20 t., p. 337), iš dalies pakeistos 1998 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/48/EB (OL L 217, 1998, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 21 t., p. 8) (toliau – Direktyva 98/34), ir 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001, p. 67; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 69), iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/62/ES (OL L 174, 2011, p. 74) (toliau – Direktyva 2001/83), 85c straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Doctipharma SAS* ir *Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO)* ginčą dėl nereceptinių vaistų pardavimo internetu, naudojantis *Doctipharma* sukurta ir administruojama platforma, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 98/34

- 3 Direktyvos 98/34 1 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamos sąvokos turi šią reikšmę:

<...>

2. „Paslauga“ – yra bet kuri informacinės visuomenės paslauga, t. y. paprastai už atlyginimą per atstumą, elektroninėmis priemonėmis ir asmeniškai paslaugų gavėjo prašymu teikiama paslauga.

Šiame apibrėžime:

- „teikimas per atstumą“ reiškia, kad paslauga, teikiama šalims nesant kartu vienoje vietoje,
- „elektroninėmis priemonėmis“ – reiškia, kad iš pradžių paslauga elektronine įranga pasiunčiama ir priimama duomenims apdoroti (įskaitant skaitmeninį tankinimą) ir saugoti, o galutinai perduodama ir priimama laidais, radijo, optinėmis, kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis,
- „asmeniškai paslaugų gavėjo prašymu“ reiškia, kad paslauga teikiama perduodant duomenis asmeniškai prašymu.

<...>“

Direktyva 2001/83

- 4 Direktyvos 2001/83 85c straipsnyje nustatyta:

„1. Nedarant poveikio nacionalinės teisės aktams, pagal kuriuos draudžiama siūlyti parduoti visuomenei receptinius vaistus nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, valstybės narės užtikrina, kad vaistai visuomenei būtų siūlomi parduoti nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis kaip apibrėžiama [Direktyvoje 98/34], laikantis šių sąlygų:

- a) fizinis arba juridinis asmuo, siūlantis parduoti vaistus, turi leidimą arba yra įgaliotas tiekti vaistus visuomenei, taip pat ir nuotoliniu būdu, pagal valstybės narės, kurioje šis asmuo įsisteigęs, nacionalinės teisės aktus;
- b) a punkte nurodytas asmuo pranešė valstybei narei, kurioje tas asmuo yra įsisteigęs, bent šią informaciją:
 - i) vardą, pavardę arba pavadinimą, nuolatinę veiklos vietos, iš kurios tiekiami tie vaistai, adresą;
 - ii) veiklos, kuria bus siūloma parduoti vaistus visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, pradžios datą;
 - iii) tam tikslui naudojamos svetainės adresą ir atitinkamą informaciją, kuri reikalinga, kad būtų galima nustatyti tą svetainę;
 - iv) prireikus, nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, visuomenei parduodamų vaistų klasifikaciją pagal VI antraštinę dalį.

Prireikus tokia informacija atnaujinama;

- c) vaistai turi atitikti paskirties valstybės narės nacionalinės teisės aktus pagal 6 straipsnio 1 dalį;

- d) nedarant poveikio informavimo reikalavimams, nustatytiems 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) [(OL L 178, 2000, p. 1)], svetainėje, kurioje siūloma parduoti vaistus, pateikiama bent ši informacija:
- i) kompetentingos institucijos arba kompetentingos institucijos, kuriai pranešta informacija pagal b punktą, kontaktiniai duomenys;
 - ii) internetinė nuoroda su įsisteigimo valstybės narės svetaine, nurodyta 4 dalyje;
 - iii) bendras logotipas, nurodytas 3 dalyje, kuris aiškiai nurodomas kiekviename svetainės, kuri susijusi su siūlymu parduoti vaistus visuomenei nuotoliniu būdu, puslapyje. Bendrame logotipe pateikiama internetinė nuoroda, susieta su asmens įrašu sąraše, nurodytame 4 dalies c punkte.

2. Valstybės narės gali dėl su visuomenės sveikatos apsauga susijusių priežasčių nustatyti savo teritorijoje sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis.

<...>

6. Nedarant poveikio Direktyvai [2000/31] ir reikalavimams, nustatytiems pagal šią antraštinę dalį, valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad kitiems asmenims, kurie nenurodyti 1 dalyje, siūlanties visuomenei parduoti vaistus nuotoliniu būdu pasinaudodami [pasinaudojant] visuomenės informavimo paslaugomis ir vykdančiams savo veiklą jų teritorijose, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos.“

Direktyva 2011/62

5 Direktyvos 2011/62 21–24 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

- „(21) Neteisėtas vaistų pardavimas visuomenei internetu kelia didelę grėsmę visuomenės sveikatai, nes falsifikuoti vaistai gali tokiu būdu pasiekti visuomenę. Reikia spręsti problemas, susijusias su tokiomis grėsmėmis. Jas sprendžiant reikėtų atsižvelgti į tai, kad konkrečios mažmeninio tiekimo visuomenei sąlygos nesuderintos [Europos] Sąjungos lygiu, todėl valstybės narės gali nustatyti vaistų tiekimo visuomenei sąlygas laikydamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) nustatytų apribojimų.
- (22) Tirdamas vaistų mažmeninio tiekimo sąlygų suderinamumą su Sąjungos teisės aktais, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo Teismas) pripažino itin specifinį vaistų pobūdį, kurių gydomasis poveikis išskiria juos iš kitų prekių. Teisingumo Teismas taip pat patvirtino, kad žmonių sveikata ir gyvybė tarp SESV saugomų interesų užima svarbiausią vietą ir kad būtent valstybės narės turi nuspręsti, kokio lygio visuomenės sveikatos apsaugą jos ketina suteikti ir kaip šį lygį pasiekti. Kadangi šis lygis įvairiose valstybėse narėse gali skirtis, valstybėms narėms turi būti suteikta diskrecija [(2009 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.*, C-171/07 ir C-172/07, EU:C:2009:316, 19 ir 31 punktai)] spręsti dėl vaistų tiekimo visuomenei jų teritorijoje sąlygų.

- (23) Ypač atsižvelgiant į grėsmę visuomenės sveikatai ir valstybėms narėms suteiktus įgaliojimus nustatyti visuomenės sveikatos apsaugos lygį, Teisingumo Teismo praktikoje buvo pripažinta, kad iš esmės valstybės narės gali apriboti mažmeninę prekybą vaistais ir leisti jais prekiauti tik vaistininkams [(2009 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.*, C-171/07 ir C-172/07, EU:C:2009:316, 34 ir 35 punktai)].
- (24) Todėl ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką valstybės narės turėtų galėti nustatyti visuomenės sveikatos apsauga pagrįstas sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui, kuriuos taikant informacinės visuomenės paslaugas siūloma parduoti nuotolinės prekybos būdu, tiekimo sąlygas. Tokios sąlygos neturėtų nepagrįstai riboti vidaus rinkos veikimo.“

Direktyva (ES) 2015/1535

- 6 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (OL L 241, 2015, p. 1), 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje taikomos šios terminų apibrėžtys:

<...>

- b) „paslauga“ – bet kuri informacinės visuomenės paslauga, t. y. paprastai už atlyginimą per atstumą, elektroninėmis priemonėmis ir asmeniškai paslaugų gavėjo prašymu teikiama paslauga.

Šioje apibrėžtyje:

- i) „teikimas per atstumą“ reiškia, kad paslauga teikiama šalims nesant kartu vienoje vietoje;
- ii) „elektroninėmis priemonėmis“ reiškia, kad iš pradžių paslauga elektronine įranga pasiunčiama ir priimama duomenims apdoroti (įskaitant skaitmeninį tankinimą) ir saugoti, o galutinai perduodama ir priimama laidais, radijo, optinėmis, kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis;
- iii) „asmeniškai paslaugų gavėjo prašymu“ reiškia, kad paslauga teikiama perduodant duomenis asmeniškai prašymu.

Neįtrauktų į šią apibrėžtį paslaugų orientacinis sąrašas pateiktas I priede;

<...>“

- 7 Šios direktyvos 10 straipsnyje numatyta:

„Direktyva 98/34/EB su daliniais pakeitimais, padarytais aktais, nurodytais šios direktyvos III priedo A dalyje, panaikinama, nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų panaikintos direktyvos III priedo B dalyje ir šios direktyvos III priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal IV priede pateiktą atitikties lentelę.“

- 8 Pagal Direktyvos 2015/1535 11 straipsnį ji įsigaliojo 2015 m. spalio 7 d., t. y. dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Prancūzijos teisė

- 9 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikomos redakcijos *Code de la santé publique* (toliau – Visuomenės sveikatos kodeksas) L.5125-25 straipsnio antroje pastraipoje numatyta:

„Vaistininkams draudžiama gauti vaistų ir kitų L. 4211-1 straipsnyje nurodytų produktų bei daiktų užsakymus per įprastus tarpininkus ir užsiimti vaistų, produktų bei daiktų, kurių užsakymas juos pasiektų tokiu būdu, prekyba ir pristatymu į namus.“

- 10 Šio kodekso L. 5125-26 straipsnyje nustatyta:

„Draudžiamas bet kokių L. 4211-1 straipsnyje nurodytų vaistų, produktų bei daiktų pardavimas visuomenei per tarpininkus, pirkimo grupes arba įstaigas, priklausančias asmenims, neturintiems L. 4221-1 straipsnyje nurodytų diplomų, pažymėjimų ar kitų oficialių kvalifikaciją įrodančių dokumentų, arba administruojamas tokių asmenų.“

- 11 Minėto kodekso L. 5125-33 straipsnyje nustatyta:

„Elektroninė prekyba vaistais – ekonominė veikla, kai vaistininkas per atstumą ir elektroninėmis priemonėmis siūlo arba vykdo mažmeninę prekybą žmonėms skirtais vaistais ir juos išduoda visuomenei ir tuo tikslu teikia sveikatos informaciją internetu.

Elektroninės prekybos veikla vykdoma vaistinės interneto svetainėje.

Tokią svetainę sukurti ir eksploatuoti gali tik tokie vaistininkai:

1° Vaistininkas, turintis vaistinę.

2° Vaistininkas, vadovaujantis savitarpio pagalbos arba kasyklų pagalbos vaistinei, skirtai tik jų nariams.

Vaistininkas, turintis vaistinę, arba vaistininkas, vadovaujantis savitarpio pagalbos arba kasyklų pagalbos vaistinei, yra atsakingas už savo kuriamos interneto svetainės turinį ir sąlygas, kuriomis vykdoma elektroninės prekybos vaistais veikla.

Vaistininko padėjėjai, kuriuos įgaliojo vienas iš šeštoje pastraipoje nurodytų vaistininkų, gali dalyvauti eksploatuojant vaistinės interneto svetainę.

Vaistininkai, po savininko mirties pakeičiantys vaistinės savininkus arba jos valdytojus, gali eksploatuoti vaistinės interneto svetainę, kurią anksčiau sukūrė vaistinės savininkas.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 12 *Doctipharma* sukūrė interneto svetainę www.doctipharma.fr (ją prižiūri *Pictime Coreyre*); šioje svetainėje interneto vartotojai galėjo nusipirkti nereceptinių farmacijos produktų ir vaistų.
- 13 Manydama, kad savo interneto svetainėje *Doctipharma* teikia su elektronine prekyba vaistais susijusias paslaugas, nors ji nėra vaistininkas, UDGPO, vaistinių grupių asociacija, pareiškė *Doctipharma* ir *Pictime Coreyre* ieškinį *Tribunal de commerce de Nanterre* (Nantero komercinių bylų teismas, Prancūzija) ir prašė pripažinti interneto svetainę neteisėta, taip pat įpareigoti nutraukti jos veiklą ir skirti baudą.

- 14 2016 m. gegužės 31 d. sprendimu *Tribunal de commerce de Nanterre* (Nantero komercinių bylų teismas) patenkino UDGPO reikalavimus. Jis nusprendė, kad interneto svetainėje www.doctipharma.fr vaistais prekiaujama neteisėtai, ir iš esmės įpareigojo *Doctipharma* nutraukti elektroninę prekybą vaistais šioje svetainėje.
- 15 *Doctipharma* pateikė apeliacinį skundą *Cour d'appel de Versailles* (Versalio apeliacinis teismas, Prancūzija); šis 2017 m. gruodžio 12 d. sprendimu panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą, motyvuodamas, be kita ko, tuo, kad interneto svetainė www.doctipharma.fr yra techninė platforma, kurioje vaistais tiesiogiai neprekiuojama.
- 16 2019 m. birželio 19 d. sprendimu *Cour de cassation* (Kasacinis teismas, Prancūzija) panaikino šį sprendimą dėl Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 straipsnio antros pastraipos ir L.5125-26 straipsnio pažeidimo ir perdavė bylą nagrinėti *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) teigimu, iš *Doctipharma* veiklos, kurią vykdančios užmezgami vaistus išduodančių vaistininkų ir potencialių pacientų ryšiai dėl vaistų pardavimo, matyti, kad ši bendrovė atlieka tarpininko vaidmenį ir taip dalyvauja elektroninėje vaistų prekyboje neturėdama vaistininko statuso; taip ji pažeidžia šias nuostatas.
- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme *Doctipharma* teigė, kad jos veikla apima tik vaistus išduodantiems vaistininkams skirtą bendrą sprendimą, kad jie galėtų kurti ir eksploatuoti savo interneto svetainę, techninę priežiūrą. Šiuo klausimu ji, pirma, remiasi Direktyvos 2001/83 85c straipsniu. Antra, ji tvirtina, kad 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendime *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981), susijusiame su *Uber* neprofesionalių vairuotojų veikla, padaryta išvada negalima vadovautis sprendžiant pagrindinėje byloje nagrinėjamą ginčą.
- 18 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad vaistus išduodantys vaistininkai, kitais nei *Uber* neprofesionalūs vairuotojai, yra vaistų pardavimo specialistai, kurių nuotolinė prekyba elektroninėmis priemonėmis yra tik jų veiklos tąsa, ir neatrodo, jog *Doctipharma* dalyvauja nustatant taip parduodamų vaistų kainą, todėl jis abejoja, ar 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendime *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981) Teisingumo Teismo pateiktą išaiškinimą galima taikyti šioje byloje.
- 19 Galiausiai jis pabrėžia, kad ginčą pagrindinėje byloje nagrinėję Prancūzijos teismai laikėsi priešingų požiūrių į tai, koks yra *Doctipharma* teikiamos paslaugos pobūdis ir kaip reikia aiškinti Direktyvos 2001/83 85c straipsnį,
- 20 Tokiomis aplinkybėmis *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
 - „1. Ar *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, turi būti laikoma „informacinės visuomenės paslauga“, kaip tai suprantama pagal [Direktyvą 98/34]?
 2. Ar tokiu atveju *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, patenka į [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnio taikymo sritį?

3. Ar [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad draudimas verstis *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, nustatytas aiškinant Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius, yra visuomenės sveikatos apsaugos tikslais pateisinamas ribojimas?
4. Jeigu taip nėra, ar [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį leidžiama *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos?
5. Ar tokiu atveju *Doctipharma* veiklos draudimas, kurį *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) nustatė aiškindamas Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius, yra pateisinamas visuomenės sveikatos apsauga, kaip tai suprantama pagal [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnį?
6. Jeigu taip nėra, ar [Direktyvos [2001/83] 85c straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį leidžiama *Doctipharma* vykdoma „informacinės visuomenės paslaugos“ veikla?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

21. Pateikdamas pirmąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, turi būti laikoma „informacinės visuomenės paslauga“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 98/34.
22. Pirma, reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2015/1535 10 ir 11 straipsnių, Direktyva 98/34 buvo panaikinta nuo 2015 m. spalio 7 d. *Doctipharma* savo pastabose nurodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos paslaugos buvo teikiamos iki 2016 m., o iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 2016 m. gegužės 31 d. sprendimu *Doctipharma* buvo įpareigota nutraukti elektroninę prekybą vaistais savo interneto svetainėje. Taigi Direktyvos 2015/1535 nuostatos *ratione temporis* gali būti ir taikomos pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms.
23. Vis dėlto reikia pažymėti, kad Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktas ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punktas, kuriuose apibrėžta sąvoka „informacinės visuomenės paslauga“, suformuluoti vienodai.
24. Antra, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad *Doctipharma* siūloma paslauga teikiama interneto svetainėje ir apima vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimą dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugų užsisakiusių vaistinių interneto svetainių.
25. Taigi reikia suprasti, kad pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktą ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip: interneto svetainėje teikiama paslauga, kuri apima vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimą dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugų užsisakiusių vaistinių interneto svetainių, patenka į sąvoką „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal šias nuostatas.
26. Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punkte ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punkte sąvoka „informacinės visuomenės paslauga“ apibrėžta kaip „paprastai už atlyginimą per atstumą, elektroninėmis priemonėmis ir asmeniškai paslaugų gavėjo prašymu teikiama paslauga“.

- 27 Dėl tose nuostatose nurodytos pirmosios sąlygos reikia pažymėti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją atlygį už paslaugą, kurią paslaugų teikėjas suteikė vykdydamas ekonominę veiklą, nebūtinai turi mokėti šią paslaugą gavę asmenys (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Mc Fadden*, C-484/14, EU:C:2016:689, 41 punktą ir 2017 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Vanderborcht*, C-339/15, EU:C:2017:335, 36 punktą).
- 28 Taigi siekiant tokią paslaugą, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, pripažinti patenkančia į sąvoką „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktą ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punktą, nėra svarbu, kad ši paslauga nereceptinį vaistą įsigyjančiam asmeniui teikiama nemokamai, nes dėl jos tarp šios paslaugos teikėjo ir kiekvieno vaistininko, kuris naudojasi šia paslauga, sudaroma atlygintinų paslaugų teikimo sutartis.
- 29 Šiuo klausimu taip pat nėra svarbu, kad, kaip nurodė *Doctipharma*, pagal bendrąsias pardavimo sąlygas jos platformoje užsiregistravę vaistininkai mokėjo jai fiksuotą mokestį arba, kaip nurodė Prancūzijos vyriausybė, tai, kad už *Doctipharma* teikiamą paslaugą klientai vaistininkai mokėjo jai mėnesinį abonentinį mokestį ir platformos išskaičiuotą pardavimų sumos procentinę dalį.
- 30 Taigi pagrindinėje byloje nagrinėjama paslauga bet kuriuo atveju turi būti laikoma suteikta už atlygį, su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 31 Kalbant apie Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punkte ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas antrąją ir trečiąją sąlygas, pažymėtina, kad *Doctipharma* teikiama paslauga, atsižvelgiant į jos savybes, gali būti laikoma teikiama per atstumą ir elektroninėmis priemonėmis, kaip tai suprantama pagal minėtas nuostatas, nes ryšys tarp kliento ir vaistininko užmezgamas per interneto svetainę, kurioje tuo pačiu metu nedalyvauja, pirma, paslaugos teikėjas ir, antra, klientas arba vaistininkas; tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 32 Dėl Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punkte ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punkte numatytos ketvirtosios sąlygos pažymėtina, kad iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos ir, be kita ko, iš *Doctipharma* teikiamos paslaugos aprašymo, matyti, jog ši paslauga teikiama, pirma, individualiu vaistininkų prašymu, kurie, norėdami ją pasinaudoti, turi užsisakyti *Doctipharma* interneto svetainėje, ir, antra, individualiu klientų prašymu, kurie turi susikurti kliento paskyrą, kad galėtų prisijungti prie pasirinktų vaistininkų svetainių ir užsisakyti bei nusipirkti nereceptinius vaistus.
- 33 Vadinas, tokia paslauga, kokią teikia *Doctipharma*, turi būti laikoma „informacinės visuomenės paslauga“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktą ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punktą, su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 34 Šios išvados nepaneigia Teisingumo Teismo jurisprudencija, suformuota 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendime *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981), 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendime *Airbnb Ireland* (C-390/18, EU:C:2019:1112) ir 2020 m. gruodžio 3 d. Sprendime *Star Taxi App* (C-62/19, EU:C:2020:980).
- 35 Iš šios jurisprudencijos matyti, kad paslauga, kuria siekiama palaikyti klientų ryšius su kitokios paslaugos teikėjais ir kuri atitinka visas Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punkte ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punkte numatytas sąlygas, turi būti laikoma „informacinės visuomenės paslauga“, kai tokia paslauga skiriasi nuo kitokios tų paslaugų teikėjų

teikiamos paslaugos. Vis dėlto turi būti kitaip, jei paaiškėja, kad ši ryšių užmezgimo paslauga yra bendros paslaugos, kurios pagrindiniam elementui taikomas kitas teisinis kvalifikavimas nei „informacinės visuomenės paslauga“, sudedamoji dalis (2020 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Star Taxi App*, C-62/19, EU:C:2020:980, 49 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 36 Kaip generalinis advokatas pažymėjo išvados 28 ir 29 punktuose, vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimo dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugų užsisakiusių vaistinių paslauga negali būti bendros paslaugos, kurios pagrindinis elementas nėra „informacinės visuomenės paslauga“, sudedamoji dalis.
- 37 Taigi, kadangi nėra atskiros tokiai paslaugai taikomos teisinės tvarkos, atsakant į pirmąjį klausimą nereikia atsižvelgti į šio sprendimo 34 punkte nurodytuose sprendimuose pateiktą aiškinimą ir kriterijus.
- 38 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktas ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punktas aiškintini taip, kad interneto svetainėje teikiama paslauga, kuri apima vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimą dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugų užsisakiusių vaistinių interneto svetainių, patenka į sąvoką „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal šias nuostatas.

Dėl antrojo–šeštojo klausimų

- 39 Pateikdamas antrąjį–šeštąjį klausimus (juos reikia nagrinėti kartu) prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2001/83 85c straipsnį reikia aiškinti taip: remdamosi šia nuostata valstybės narės gali uždrausti teikti paslaugą, kurią sudaro vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimas per interneto svetainę dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugų užsisakiusių vaistinių svetainių.
- 40 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 2011/62 1 straipsnio 20 punktu į Direktyvą 2001/83 buvo įterpta VIIa antraštinė dalis „Nuotolinis pardavimas visuomenei“. Šioje antraštinėje dalyje, be kita ko, yra 85c straipsnis dėl vaistų nuotolinio pardavimo visuomenei.
- 41 Iš šios nuostatos matyti, pirma, kad valstybės narės turi leisti nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, apibrėžtomis Direktyvoje 98/34, parduoti visuomenei nereceptinius vaistus. Valstybės narės teisės aktuose nustatyti draudimą siūlyti parduoti visuomenei nuotoliniu būdu galima tik dėl receptinių vaistų.
- 42 Antra, šio 85c straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, susijusios su asmenimis, vaistais ir interneto svetainėmis, nuo kurių priklauso nuotolinė vaistų prekyba visuomenei naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis ir kurių laikymąsi turi užtikrinti valstybės narės.
- 43 Konkrečiai kalbant apie asmenis, kurie turi leidimą arba yra įgalioti vykdyti tokį pardavimą, pažymėtina, kad šios 1 dalies a punkte nurodyta, kad fizinis ar juridinis asmuo, siūlantis tokius vaistus, turi turėti leidimą arba būti įgaliotas tiekti tuos vaistus nuotoliniu būdu „pagal valstybės narės, kurioje šis asmuo įsisteigęs, nacionalinės teisės aktus“.

- 44 Valstybių narių kompetenciją papildo minėto 85c straipsnio 6 dalis, kurioje nustatyta, kad jos taip pat turi kompetenciją taikyti sankcijas kitiems asmenims, nenurodytiems jo 1 dalyje, kurie siūlo visuomenei parduoti vaistus nuotoliniu būdu, pasinaudodami visuomenės informavimo paslaugomis, kaip jos apibrėžtos Direktyvoje 98/34.
- 45 Taigi tik valstybės narės yra kompetentingos nustatyti fizinius ar juridinius asmenis, kurie turi leidimą arba yra įgalioti nuotoliniu būdu tiekti vaistus visuomenei.
- 46 Kalbant apie sąlygas, kurios gali būti taikomos nuotoliniam pardavimui visuomenei naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalį valstybės narės gali nustatyti savo teritorijoje sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis.
- 47 Kaip matyti iš šios nuostatos formuluotės, valstybės narės gali nustatyti tokias mažmeninio tiekimo sąlygas, tik jeigu jos pateisinamos „su visuomenės sveikatos apsauga susijusiomis priežastimis“.
- 48 Siekdamas nustatyti, ar galima uždrausti tokią paslaugą, kokią teikia *Doctipharma*, remiantis nacionalinės teisės aktais, priimtais pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punktą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į šios paslaugos, kurią teikiant užmezgami vaistininkų ir klientų ryšiai dėl nereceptinių vaistų pardavimo internetu, savybes, reikia manyti, kad šios paslaugos teikėjas, teikdamas atskirą, su pardavimu nesusijusią paslaugą, tik užmezga pardavėjų ir klientų ryšius, ar vis dėlto šis paslaugų teikėjas turi būti laikomas pačiu pardavimo paslaugos teikėju.
- 49 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis vien faktinėmis aplinkybėmis, turi nustatyti ne *Doctipharma* teikiamos paslaugos pobūdį (bet kuriuo atveju, kaip Teisingumo Teismas nurodė atsakydamas į pirmąjį klausimą, tai yra informacinės visuomenės paslauga), o tai, kas – *Doctipharma* ar vaistininkai, kurie naudojami jos teikiama paslauga – parduoda nereceptinius vaistus.
- 50 Jeigu atlikus šią analizę, atsižvelgiant į *Doctipharma* teikiamos paslaugos ypatumus, būtų padaryta išvada, kad ji pati turi būti laikoma teikiančia pardavimo paslaugą, tuomet pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punktą nėra kliūčių valstybei narei, kurios teritorijoje ji yra įsisteigusi, šią paslaugą uždrausti.
- 51 Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 43–45 punktų, tik valstybės narės yra kompetentingos apibrėžti asmenis, kurie turi teisę arba yra įgalioti nuotoliniu būdu, naudodamiesi informacinės visuomenės paslaugomis, parduoti visuomenei nereceptinius vaistus. Taigi Prancūzijos valdžios institucijos gali nustatyti, kad, teikiant šias paslaugas, nuotoliniu būdu parduoti tokius vaistus visuomenei leidžiama tik vaistininko kvalifikaciją turintiems asmenims.
- 52 Vis dėlto, jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nuspręstų, kad ši paslauga apima tik pardavėjų ir klientų ryšių užmezgimą, vadinasi, kad *Doctipharma* teikia atskirą, su pardavimu nesusijusią paslaugą, nebūtų galima uždrausti ją teikti, remiantis Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punktu ir motyvuojant tuo, kad *Doctipharma* dalyvavo elektroninėje prekyboje vaistais, neturėdama vaistininko kvalifikacijos.

- 53 Be to, tokiu atveju *Doctipharma* teikiama paslauga neatitiktų sąvokos „sąlygos mažmeniniam vaistų tiekimui“ visuomenei nuotoliniu būdu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalį, ir negalėtų būti uždrausta remiantis šia nuostata.
- 54 Kaip matyti iš atsakymo į pirmąjį klausimą, interneto svetainėje teikiama paslauga, apimanti vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimą dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugą užsisakiusių vaistinių interneto svetainių, turi būti laikoma „informacinės visuomenės paslauga“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2015/1535 1 straipsnio 1 dalies b punktą.
- 55 Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalyje aiškiai nustatyta: nedarant poveikio nacionalinės teisės aktams, pagal kuriuos draudžiama siūlyti parduoti visuomenei receptinius vaistus nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, valstybės narės užtikrina, kad vaistai visuomenei būtų siūlomi parduoti nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, kaip apibrėžta Direktyvoje 98/34.
- 56 Taigi būtų nenuoseklu manyti, kad valstybės narės gali uždrausti naudotis tokia paslauga, remdamosi Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalimi.
- 57 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, į antrąjį–šeštąjį klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2001/83 85c straipsnis aiškintinas taip, kad remdamosi šia nuostata valstybės narės gali uždrausti teikti paslaugą, kurią sudaro vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimas per interneto svetainę dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugą užsisakiusių vaistinių svetainių, jei, atsižvelgiant į minėtos paslaugos ypatumus, paaiškėja, kad pats paslaugos teikėjas parduoda tokius vaistus, nors neturi leidimo ir nėra įgaliotas to daryti pagal valstybės narės, kurios teritorijoje jis įsteigtas, teisės aktus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką, iš dalies pakeistos 1998 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/48/EB, 1 straipsnio 2 dalį ir 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka, 1 straipsnio 1 dalies b punktą**

reikia aiškinti taip:

internetu svetainėje teikiama paslauga, kuri apima vaistininkų ir klientų ryšių užmezgimą dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugą užsisakiusių vaistinių

interneto svetainių, patenka į sąvoką „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal šias nuostatas.

- 2. 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/62/ES, 85c straipsnį**

reikia aiškinti taip:

remdamosi šia nuostata valstybės narės gali uždrausti teikti paslaugą, kurią sudaro vaistinininkų ir klientų ryšių užmezgimas per interneto svetainę dėl nereceptinių vaistų pardavimo iš šių paslaugą užsisakiusių vaistinių svetainių, jei, atsižvelgiant į minėtos paslaugos ypatumus, paaiškėja, kad pats paslaugos teikėjas parduoda tokius vaistus, nors neturi leidimo ir nėra įgaliotas to daryti pagal valstybės narės, kurios teritorijoje jis įsteigtas, teisės aktus.

Parašai.